

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyenlő részletekben 10 kr.

E. ártétel pénzek és reklámok a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)

Kiadó iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlőknél a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esztendőig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vételnek fel.

Végrehajtási rendelet

a vasárnapi munkaszünetelés törvényéhez.

Minden alkotott törvénynek döntő jelentősége annak pontos végrehajtásától függ; s ez világos, mert az alkotott törvény csak a végrehajtás által nyer életet. A végrehajtástól függ, hogy a törvény minő befolyással legyen a jogviszonyok, az állami és társadalmi érdekek előmozdítására, a közjólét virágzóbbá tételére; a végrehajtási rendelet állapítja meg a törvény végrehajtásának módjait.

Hogy mily fontos a jelzett rendelet, kitűnik némely államok azon intézkedéséből, mely szerint a hosszú terjedelmes codexek helyett rövid, velős szabályokat alkot — hogy a törvény könnyebben megérthető s szem előtt tartható legyen — mely rövid szabályok magyarázata a végrehajtási rendeletben van tárgyalva.

Magyarország is — Olaszország mintájára — különösen az újabb törvényhozásban jobbra végrehajtási rendeletekkel intézkedik, melyek akár hányszor hosszabbak, mint maguk az alkotott törvények. Ilyen „Az ipari munka vasárnapi szünetelésének törvénye” mellé adott végrehajtási rendelet, mely a nevezett törvény több hézagát pótolja.

Szem előtt tartva a végrehajtási rendelet nagy fontosságáról főntebb mondottakat s megjegyezve, hogy a törvény végrehajthatósága annak próbája, — a végrehajthatóság követeli, hogy minél kevésbé sértse a nemzeti- és közérdeket, —

nézzük azért a már megnevezett törvényt s a mellékelt végrehajtási rendeletet.

Rövid szóval itt jelzem, hogy a nevezett törvény hivatva lett volna minél nagyobb mértékben és kiterjedésben a vasárnapi munkaszünetet kötelezővé tenni azou iparágak és üzemek kivételével, melyek természetüknél fogva a munka megakasztását nem tűrik, vagy a megakasztás által a közérdek vagy a kereskedelem nagy hátrányt szenvedne. Azért a nevezett törvénynek a legszűkebbre szabva, a munkanemre való tekintettel kellett volna megállapítania a kivételeket. S mit látunk? A törvény maga kivételeket általánosan ad s a szakminiszter a parlamenttől nyert jogánál fogva a kivételeket — rendeleti úton a legtágabb körre szabja.

Az bizonyos, hogy a kötelező munkaszünetnek kivételei is vannak, ilyenek maguk a rendkívüli esetek: tűz-, vízveszély, mozgósítás, melyek az ezen esetekhez szükséges iparágaknak a munkaszünet napján való folytatását is szükségessé teszik. Ezen felül a törvény a kivételek adásánál általános szempontok gyanánt elveket állított, melyeket a főntebbi pontban említettem meg. Mindenki beláthatja, hogy az általános szempontok gyanánt a kivételekre szolgáló — elvek, mily tág magyarázatot engednek meg s így alig van munka s kereset, mely a jelzett általános elvek alapján a kivételhez ne lenne sorolható.

Innen azután megindul a közérdek, vagy a halasztást nem tűró iparágak köpenye alá burkolt önérdék-hajtsza, mely hogy mennyire elhara-

pózt már is, még a törvény életbe sem lépett — mutatják a már megnevezett törvény végrehajtási rendeletében foglalt kivételek.

S ha most kérdezzük: elérte-e célját a törvényhozás a vasárnapi munkaszünetelésről hozott törvényvel, felelhetjük, hogy bizony csak félig-meddig; mert a sok kivétel még több visszaélést helyezett kilátásba s így a törvény gyökere javítása mindig szükségesebb lesz. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 37.892 sz. rendelete az engedélyezhető felmentések tárgyában.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a következőleg szól:

„A kereskedelmi miniszter felhatalmazatik, hogy saját hatáskörében rendeleti úton határozza meg:

a) azon iparnemeket, melyeknél azért, mert üzem felbeszakitása lehetetlen, vagy a folytonos üzemen tartást a fogyasztó közönség vagy a közforgalom igényei, avagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek, jelesen ipari indokok feltétlenül megkövetelik, az ipari munka az első szakaszban megjelölt szünnapokon is végezhető lesz;

b) azon módokat, melyek mellett azok a kiiparosok, kik maguk, segédek és tanoncok igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak a munkaszünet alól felmentendők.

E rendeletek magállapításánál a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországokra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal egyetértőleg járt el.

A kereskedelemügyi miniszter ezen rendeleteket, valamint az ezeken később eszközölt módosításokat utólagosan az országgyűlésnek bemutatni köteles.*

Ezen törvényhozási felhatalmazás és egyetértés alapján tehát az alábbiakban meghatározom azon iparnemeket melyeknél az ipari munka ugyancsak az alább előadott módokat mellett vasárnapokon, valamint szent-István király napján is végezhető lesz, és pedig:

I. Mert az üzem felbeszakitása lehetetlen:

TÁRCZA.

Az életpálya-választás kérdése

kiváló tekintettel az iparágakra.

(Mozgóléssel a szülőknél.)

Egyik számunkban ígéretet tettünk, hogy a helybeli szent Benedek rendű gymnasium értesítőjében közölt értekezésnek egyes részeit nagy hasznuk és fontosságuk miatt közölni fogjuk. Mi most az egész értekezést adjuk s úgy hisszük, kedves szolgálatot teszünk vele azou t. cz. szülőknél, kik már azon helyzetben vannak, hogy gyermekeiknek valami pályát ajánljanak. Közöljük az egészet életelhatározó fontossága miatt és kívánjuk, hogy az olvasó ép úgy leljen e tanulásos értekezésben örömet, mint a mily örömmel és nemes fáradsággal a tudós tanár ur azt írta a közjó érdekében. S a szót nem adhatjuk át a szerzőnek a nélkül, hogy őt megegyezzen az igazi tisztelt és elismerés hangján ne üdvözlő. Az értekezést újból a nagy közönség, de főképp az érdekeltek szülői b. figyelmébe ajánljuk.

„Az ipar a nép nagyságának, jólétének és fennmaradásának igaz alapja. Arany-szerző iparoságra nevelje az atya gyermekét.”

Iskola-év elején rendszeren meg szoktam kérdezni a beiratkozásra jelentkező tanulóktól, hogy elolvastak-e az elmúlt iskolai-év végén kapott értesítőben megjelent értekezést s miudanyiszor sajnálattal kell tapasztalnom, hogy 30—40 növendék közül alig olvasta el kettő; legnagyobb része csak az u. u. érdeksorozatot böngészte. Így vagyunk a szülői legtöbbszörrel is: csak gyermekek,

vagy legfőképp még az ismerősök gyermekeinek érdemeit olvassák és egyebet semmit; meg a következő iskola-évre vonatkozó s kiválólag nekik szóló figyelmeztetést is elmulasztják megnézni és számtalanszor intéz-nék a vakáció folyamata alatt igazgatóhoz, tanítóhoz írásban és szóval olyan dolgokról kérdéseket, melyekre a felelet elég világosan benn van a kezeik között levő értesítőben.

Tekintvén tehát, hogy az ilyen értesítőket épen azok nem olvassák, akiknek szánva vannak, továbbá tekintvén, hogy a nagy publikumból is legfőképp csak egy-egy — saját szemüvegén át néző és az író czélját számba nem vevő kritikus érdeklődik az iskola-programokban megjelent értekezés iránt és ez is talán csak azért, hogy oda vethesse: nincs benne eredetiség, nem áll a tudomány színvonalán, a tudomány terén nem tesz számot a több effele sablonos megjegyzéseit: majdnem aira a meggyőződésre kell jutnunk, hogy az iskola-programokban levő értekezések teljesen feleslegesek. Minthogy azonban a nagymta. m. k. vall. és kösokt. ügyi miniszter 23.583/1890 sz. a. kelt rendeletével meg-hagyja, hogy az évi értesítőben valamely nevelés- vagy oktatás ügyi kérdéssal szóló tudományos értekezés legyen, meghajlunk magas akaratának, de Malmosi Karolylyal tartunk (l. Középisk. Tanáregyel. Közl. XVII. évf.), ki azt mondja, hogy az ily értekezés ne annyira tudományos legyen, ne a tudós világnak szoljon, mint inkább a szülőknél, a nagy közönségnek, tehát nép-szerű legyen, hogy a növendékek legnagyobb része is haszonnal olvashassa. E czélt tartom szemem előtt a igazgatóm óhajának engedelmeskedem, mikor az élet-pálya-választás nagy fontosságú kérdést veszem értekezésem tárgyául.

I.

Általános megjegyzések; valamely pályára való rátermettség belső és külső jelei; a pályák csoportosítása.

Az emberek társas együttéléséből származó mindnyajunkkal közös kötelezettségeken kívül meg részletes köteletsége is van a keresztény szellemben működő tanítóknak; nemcsak tanítani és legmagasabb végső czéljának megfelelőleg vallásosan és e. kölcsönösen nevelni a gyermeket, hanem hathatós befolyásával oda is kell törekednie, hogy a növendék a társaséletben neki leg-megfelelőbb állást válassza. — Mindnyájunk ugyanis szerves egészet tevő testet képezünk, melynek egyes tagjai különböző foglalkozásokat teljesítenek. Tehát maga a természet követeli, hogy a) hivatásunk teljesítésében saját erőinket másokéival egyesítsük; b) kiki jól fontolja meg, vizsgálja meg azon állás jó és rossz oldalait melyre hivatást érez magában. Ezt kívánja a közös jó, melynek előmozdítása mindnyájunk édes köteletsége és saját ideiglenes és örök üdvünk.

Midőn arról van szó, minő állásra képesítsük gyermekeinket, nem szabad e nagyon is fontos ügyet a véletlenre, az esetlegességre bízunk, hanem az isten segítségül hívásával a komoly megfontolással a növendéknek valamely állásra való rátermettséget vagy belső jelekből; lelkének az illető állásra való hajlandóságából s egyéb lelki tehetségeiből, vagy pedig külső jelekből kell megítelnünk; jól megfontolandók tehát a különféle hivatással járó nehézségek, kötelezettségek, terhek, hasznok, kiadások, az ifju testi s lelki erői és gyöngeségei, fogyatkozásai, logkivált pedig a leleknek állandó hajlandósága; mert aki valamely állásra szükséges testi s lelki adományokat nélkülözi és reménye sincs ezek megszerzésére, annak erre az állásra nincs hivatása, du

1. az agyag-, porcellán-, majolika- és kőedényiparnál, nemkülömben a mész-, fona-, cement és tegelkezet iparnál kizárólag az égetési munkák;
 2. a bőriparnál a kavarási és bőrforgatási ipari munkák, de csak legfeljebb d. e. 9 óráig;
 3. a cukoriparnál a cukorgyártással és finomítással járó munkák;
 4. az eczetiparnál a feltétési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka;
 5. a fehérítési iparnál a chlorozási és lúgzási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;
 6. a kenderáztatási iparnál;
 7. a keményítő-iparnál;
 8. a kőolaj-finomító iparnál azon ipari munkarész, mely a végzendő művelet természeténél fogva felbeszakítást nem tűr;
 9. a légszerz-iparnál, kizárólag a légszerző előállítására, a lámpák meggyújtására és eloltására szükséges ipari munka;
 10. a malmoknál az őrési művelet;
 11. a kertészeti iparnál a termeléshez és műveléshez kapcsolatos felbeszakíthatatlan és sürgős munka;
 12. a papir-, papírpép és cellulóz-iparnál a felbeszakítást nem tűró munka;
 13. a pótkávé- és kávészárító iparban azon ipari munka, mely ősszel a répa vagy gyökér feldolgozására és szárítására elkerülhetlenül szükséges;
 14. a sajt készítése iparnál és
 15. a szalámigyártásnál a felbeszakítást nem tűró munka;
 16. A selyemiparnál
 - a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele, továbbítása, fojtása és gondozása körüli munkák;
 - b) a selyempete-készítés által igényelt munka;
 17. a sörtőző-, maláta- és
 18. szeszipar, valamint a szeszfinomítás és élesztőgyártás, nemkülömben az élesztőnek elfuvarozása;
 19. a színyomással és kékfestéssel végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakíthatása miatt szükségesek;
 20. a tésztagyártásnál a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig;
 21. az üveggyártásnál, a mennyiben az regeneratív fűtő-készülékkel üzetik, a fűtési, az üvegolvastási és üvegfüvési felbeszakítást nem tűró munkák;
 22. a vas- és acélgéparak üzemáginál mindazon munkák, a melyek felbeszakítást nem szenvedhetnek, jelesül a vas- és acéolvasztó, kavaró, finomító és csőforrasztó pestek, a hengerlő művek munkái az ezekkel kapcsolatban levő és üzemük folytonosságához szükséges összes műhelyek, a gaz- és gőzfűtő, szénegető kokszegető, faaszaló, pörkölő és öntő üzemek, a helyi szállító pályák és egyéb mellékműveletek, valamint berendezések felbeszakítást nem tűró munkái;
 23. a vegyészeti iparnál, az üzem azon egyes műveletei, melyek félbe nem szakíthatók, például az izzó-, láng- és olvasztó-kemenczék, ólomkamarák- és retortáknál folyó munkák stb.;
 24. a villamos-erőt illetve áramot előállító telepeknél előforduló ipari munka;
 25. a zománcozott vasedény-iparnál az olvasztási égetési és önégetési munkák.
- II. Mert a fogyasztó közönség igényei a folytonos üzembentartást megkövetelik:
1. a borbély és fodrász-iparnál nyitott üzleti helyiségben csak déli 12 óráig; azontúl csak magán lakásokba, színházakba, vagy hasonló nyilvános előadások alkalmából házhoz hívja;
 2. a fürdő-üzleteknél;
 3. a czukrász-, sütemény és mézeskalácsos iparnál;
 4. a mészárosok, hentesek és a kolbászkészítők iparnál az előállítás és elárúsítás legfeljebb délelőtti 11 óráig;

5. a vadkereskedők iparánál az elárúsítás 11 óráig;
 6. A kofák üzlete, a mennyiben az árúk üdülő- és mulató-helyeken vagy a városban, illetve közösen kívül sétárok alatt, vagy valamely szokásos módon asztalokon vagy a földön kirakva árúsíttatnak;
 7. a pékiparnál a készítés, illetve gyártás déli 12 óráig, az elárúsítás azontúl is;
 8. a szódavíz gyártása és elárúsítása;
 9. szállodák, vendéglők, sör-, bor- és kávéházak és kávéházak;
 10. tej-, gyümölcs- és kenyér-elárúsítás;
 11. természetes virágok árúsítása;
 12. a nyomdaiparnál a halasztást nem tűró állami és hatósági nyomtatványok, színlapok, másorok, gyászjelentések kiállítására és ugy ezeknek, valamint a hírlapoknak széthordására okvetlenül szükséges munka;
 13. a gépiparnál a sürgős és halaszthatatlan j vitési munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;
 14. a kisiparosoknál sürgősen rendelt javítási munkák bevégzésére szükséges ipari munka d. e. 10 óráig, lakásoknak sürgős átalakításánál szükséges munkák, a hatóságilag szabályozott költözködési időszakot megelőző és követő egy-egy hétben;
 15. a fűszer-, bor-, tea-, csomago- és liszt-kereskedéseknél, valamint a szatósok üzleténél délelőtti 11 óráig;
 16. minden egyéb kereskedelmi, illetve elárúsító-üzletnél, ugyazintén a szolgálatkövetítő üzleteknél legfeljebb d. e. 10 óráig;
 17. kereskedelmi, ipari és gyári alkalmazottak irodai munkája d. e. 10 óráig;
 18. ha valamely üzlet állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsításával tel van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy elárúsításával is foglalkozik, vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségen más ipart is gyakorol, az ezen utóbbi üzletkörre nézve ugy az 1891. évi XIII. t.-cikknek, mint a jelen rendelet hatálya alatt áll;
 19. élelmi szerek előállítása és szállítása már a szünnapokra következő napon éjjeli 1 órakor megkezdhető;
 20. a törvényes munkaszüneti napra eső országos vásárokon az elárúsítás a jelen rendelettel korlátozva nincsen és ezen napon az országos vásár helyén létező kereskedői és ipari elárúsítás is korlátlanul gyakorolható. A törvényes munkaszüneti napra eső hetivásáron az elárúsítás csak délelőtti 10 óráig tarthat. Önként értetik, hogy ezzel az egyes országos vásárok tekintetében fennálló törvények és szabályrendeletek nem érintenek és hogy jelenesen az 1868. évi LIII. t.-cz. 19. §-a szem előtt lesz tartandó.
- III. Mert a közforgalom, valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzembentartást feltétlenül követeli:
1. a vasúti és a hajózási üzemek, valamint a posta-, távirat- és távbeszélő-üzemeknél előforduló ipari munka;
 2. hadászati szempontból sürgős építkezési, felszerelési vagy szállítási ipari munkák;
 3. árvíz és más elemi csapás elleni védelmi munkák, valamint az illető elemi csapás következményeinek eltávolítására vagy orvoslására elkerülhetlenül szükséges munkák;
 4. oly ipari munka, mely a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztást nem szenvedhet;
 5. ünnepélyeknél bármily díszítési munka;
 6. a társas- és bérkocsi-ipar;
 7. a hordár- és targonczás-ipar;
 8. a temetkezési vállalatok.
- IV. Az idézett törvény 3. §. b) pontja szerint: ipari munkát végezhetnek a mondott napokon azon önálló kisiparosok, kik maguk és pedig segédek és tanonczaik, valamint más segédmunkások igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak.
- V. A jelen rendeletben az egyes munkákra, illetve

műveletekre nézve engedélyezett kivétel csak az azon munkásokra és segédzemélyekre vonatkozik, mely az illető munkánál, illetve műveletnélényleg alkalmazva van.

VI. Azon iparnemeknél, melyeknél az ipari munka a fentiek szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető iparüző az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatán felváltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hében egy teljes vagy mindkét hében egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

VII. A jelen rendelet az 1891. évi XIII. t.-cikkkel egyidejűleg 1891. évi július hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 1-én.

Baross, s. k.

A m. kir. pénzügyminiszter f. évi 1740/P. M. szám alatt a következő rendeletet bocsátotta ki.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 5. §-a szerint a bányászati és kohászati üzemekre, az állami pénzverdére, valamint az állami egyedáruságokra és az azokkal összekötött vállalatokra nézve a kivételesen vasárnapokon és Szent-István király napján is végezhető munka engedélyezése illetőleg rendeleti uton való szabályozása iránt az idézett törvény 3. és 4. §§-ában foglalt elvek alapján a pénzügyminiszter intézkedvén, e felhatalmazás alapján rendelem, hogy az ipari munka az alább felsorolt hivataloknál, üzemeknél, vállalatoknál és raktáraknál, ugyancsak az alább előadott módozatok mellett vasárnapokon, valamint Szent-István király napján is végezhető lesz; még pedig:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, végezhető k:

1. a bányászati és kohászati iparnál:
 - a) a vízmentesítés és légvezetés céljából szükséges munkák,
 - b) a javító munkák aknában, tárnákban, járó és szállító uyilámokban, gépeken, gőzkazánokon és más erőműveken, szállító pályákon és azokhoz tartozó berendezéseken, továbbá az ilyen javító munkák miatt szükséges műhelyi munkák, — a mennyiben az itt felsorolt munkák az üzem megakasztása nélkül köznapon nem végezhetőek,
 - c) a felbeszakítást nem tűró munkák ércfeldolgozó (pörkölő, olvasztó, foncsorító, lúgzó fémválasztó, villamos fémejtő) művekben, valamint az ezekkel kapcsolatos vegyi művekben, sófőzőknél és a kokszkemenczéknel;
2. a pénzverő üzemnél az olyan javító munkák, a melyek az üzem nagyobb mérvű megszakítása nélkül köznapon nem végezhetőek;
3. a sójővedék körében a már megkezdett sóberaktározás befejezéséhez az államtulajdon biztosítása céljából szükséges ipari munka;
4. a dohányjővedék hivatalainál és üzemeinél:
 - a) a dohánybevitő hivataloknál a beváltás ideje alatt a végből teljesítendő ipari munka, hogy a szombaton bovitott dohány vasárnap kezelthessék,
 - b) ugyancsak a dohánybevitő hivataloknál a dohánygyártás ideje alatt a végből teljesítendő ipari munka, hogy a felmelegedett levelek átrakattathassanak,
 - c) a dohánygyárakban a rendkívüli megrendések hétfőre vagy Szent-István napját követő napon való teljesíttetése végett szükséges munka, a szivargyártási üzem oly munkái, a melyek a gyártás folytonossága érdekében szükségesek, végül nyers dohány- vagy gyártmány szállítványoknak a vasúti vagy hajóállomáson való átvétele vagy átadása körüli halaszthatatlan munkák,
 - d) a dohányárudá-raktáraknál a már megkezdett anyagberaktározás befejezéséhez az államtulajdon biztosítása céljából szükséges ipari munka;

II. mert a fogyasztó közönség érdekei a folytonos üzembentartást követelik:

1. sójővedék körében folytatható:
 - a) nagyobb mérvű sómegrendelés esetén a sótermelés és a szállítás körül felmerülő ipari munka déli 12 óráig,
 - b) a kizárólag só elárúsító üzlete délelőtti 10 óráig,
 - c) a más cikkekkel együtt só elárúsító üzlete az ezekkel a cikkekkel való kereskedelemre nézve fennálló módon és korlátok között;
2. a dohányjővedék körében a dohányárudákra nézve, még pedig tekintet nélkül arra, vajjon a dohányárus kizárólag dohány- és dohánygyártmányok eladásával, vagy ezzel együtt más cikkek eladásával is foglalkozik, a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok (1890. évi hivatalos összeállítás 15. §-a) változatlanul érvényben tartatnak azzal a hozzáadással, hogy ha azok a dohányárusok, a kik egy és ugyanabban a helyiségben dohány- és dohánygyártmányokon kívül más cikkek is elárúsítanak, a dohányárudákra nézve főtartott kötelezettséget az 1891. évi XIII. törvényozikk a ennek alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által egyidejűleg 37.892. szám alatt kiadott rendelet kijátszására vagy megszegésére használják fel, tőlük a dohányeladási engedély azonnal meg fog vonatni;

III. mert a közérdek követeli a folytonosságot, végezhető k:

1. a bányászati és kohászati, a dohányjővedék telepeinél és gyárainál mindazok a munkák, a melyek elhatalasztása a földfelület, illetőleg a műtelep biztonságát személyek életét vagy egészségét veszélyezteti;
2. a közénbányákban a termelés munkája, ha rendkívüli körülmények folytán a közéntermelést folytatni kell, a mihez azonban külön bányahatósági engedély kell, a mely csak meghatározott időre szólhat.

IV. A jelen rendelet az 1891. évi XIII. t.-cikkkel egyidejűleg 1891. évi július hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 1-én.

Wekerle Sándor, s. k.

viszont a testi s lelki adományokból sem lehet következtetni a biztos hivatásra, mert esetleg valaki azokat más irányban jobban felhasználhatja, értékesítheti.

(Folyt. köv.)

Vasmegeyi írók.

(Bezerédy A. Folyt.)

Általában oly annyira össze vannak szőve a két nemes nőestvér életének szála, hogy ha az egyikről megemlékezik ez ember, önkéntelenül előtűnik a másiknak is emléke. Mind a kettő a szellem szerelmének szálaival összekötve egymás lényét kiegészítették és igénytelenül működtek a gyermeknevelés áldásos pályáján, a melyen az érdem oly gyöngéd és fenséges, hogy földi jutalom fel nem ér vele.

Amátiát már 33 éves korában (1837) szerető férjének karjaiból és házárk emberbarátainak sorából kizagadta a kegyetlen halál. Intőzményeit és férje iránt való szerelmének szálaiból tovább szőte nővére Etelka. Művei következők:

- „Flori könyve” Pest 1836. Ez évtizedeken át felülmulhatlan ifjúsági irat vala. 1887-ig kilencz kiadást ért.
- „Novellen und Erzählungen” Pesth 1840. 148 hűtel.
- „Földesi esték.” 1840. Időszaki füzetek, melyek folytatását megszakította jelesünk halála.
- Irt azonkivül néhány szép költeményt is.
- Eletrajzi adatok: Ujabbkori ismeretek téra Pest 1850. I. k. 560. l. — Kerthely (K. M.) Album hundert ungarischer Dichter. (Dresden und Poth 1854, 16.) 103. és 492. l. — Nouvelle Biographie générale-publiée sous la direction de M. le Dr. Hoffer (Paris 1853.) V. Bl. 901 l. — Ferenczy és Danielik ú. m. — Wurzbach „Biogr. Lexikon.” A töltöt l. Színnyei J. M. Írók.

Bierbauer Lipót, Ferencz szül. Kőszegen 1841. nov. 9. Benczesnek beöltözött 1857. szept. 8. Ünnepies fogadalmat tett 1863. május 28. Tanulmányai végeztével

1864. nov. 19. pappá szentelték. Tanári működésének első évét a soproni főgymnásiumban töltötte, ahonnan 1865-ben a pannonhalmi lyceumhoz tanárnak a székesegyházi szónoknak helyezték át. Két év múlva már mint okleveles főgymn. tanárt találjuk Győrött, hol rendkívüli népszerűségnek örvendett. Szakismeretének Győr városa nagyon jó hasznát tudta venni a vízvezeték létesítésénél, melynek egyik létesítője Bierbauer volt. Mint a városi képviselőtestület tagja élénk tevékenységet fejtett ki Győr társadalmi közügyeinek intézésénél. Midőn tehát 1885-ben rendfőnöke bizalmából a rendi uradalom vezérjémi kerületének kormányzójává lön, távozása annál fájdalommalosabban érinthette a győri társadalom intőző körét.

Az ő vizsgáló, kutató elméje alkalmazásában az újabb kor vívmányait iparkodik érvényére juttatni. Ez az „Excelsior” mely eddigi fáradságtalan tevékenységét mindenhol jellemezte, minden vállalatában diadalra fogja juttatni.

Kisebb cikkekken kívül önállóan megjelentek tőle:

1. Predigt beim feierlichen Erstlingsopfer des Ireneus Keintrath, Benedict. Ord. Priester. Gehalten zu Güns 22. April 1867. Raub. Sauerwein. 8°. 16. l.
 2. A napról. A győri főgymn. értesítőjében. 1873—74. 8°. 20. l.
 3. Győrmegeyi borászati. Győrmegeye és város egyetemes leírásában. Szerk. Fehér József.
 4. Vegytan a legújabb elméletek alapján középstanodai és magánhasználatra. Győr. Gross 8°. I. és II. 228. és 194. l.
 5. Vegytan az algyimnasium számára. U. o. 8°. 243 l.
 6. Mérték- és arátázamólatási táblázatok. U. o. 1876 12°. 63. l.
 7. Physika a középstanodák felsőbb osztályai használatára legjelesebb kutfők nyomán. U. 1878. 8°. 747. l.
- Források: Sz.-Benedekrend XIV. századas jubileuma alkalmából 1880. megjelent pannonhalmi névtár. — Scriptores O. S. B. 21. p.

Helyi és vidéki hírek.

— **Kinevezés.** Ö felsége, az igazságügyi miniszter előterjesztésére, Gerhauer József dr. helybeli gyakorló ügyvédet a szombathelyi kir. járásbíróvához al-bíróvá nevezte ki.

— **Hymen.** Chaulupka Vilmos, az első dunagőzhajózási társulat egyik kapitánya, jegyet váltott Raab Jozsef kisasszonnyal, városunk egyik művelt lelkü hölgyével. Gratulálunk!

— **Kazaltűz.** Mult vasárnapon délután ugy 4 óra tájban a honvéd-kaszárnya táján szokatlan erős füstgomoly szállt ég felé, minek láttára félreverték a harangokat a tűzoltóság kivonult. A honvéd-kaszárnya mellett lévő kertek alatt Torda Mihály gazdának egy szalmakazala állott és az kapott lángra valószínűleg szándékos gyújtogatás következtében. A tűzoltóságnak nehéz munkát adott a tűz elfojtása, mert a közeli kutakban alig volt víz. Csak mikor a tömlőket utcán, házon keresztül a távol eső Gyöngyösbé vezették, állt rendelkezésükre elegendő mennyiségű víz, amikor azután hamarosan elbántak a még fel-felesapkodó lánggal.

— **Záró-ünnepség.** A helybeli cs. és királyi katonai alreáliskolában e hó 14-én tartják meg a záróünnepélyt, mely alkalommal d. u. 5 órakor kerti mulatság is lesz. A bucsuzó IV. évfolyam növendékeinek már a héten rendeztek egy kis mulatságot a sörház-kertben, hol zenében és énekekben sem volt hiány, sőt kis tűzijáték is volt.

— **Az épülő kilátó-torony.** Az írott köi kilátó-torony alapjaiból már kiemelkedett és most a farészek összeállításával foglalkoznak a munkások. Ha az idő kedvezni fog, a torony e hó végeig elkészülhet. Eddig igen hátráltatta a munkát az esős időjárás.

— **Hiányos felszerelés.** A helybeli tűzoltó-csapat tudvalevőleg nagyszerűen van felszerelve. Igen sokat tett e tekintetben maga az egyesület, de különösen a mindentől gondoskodó város. Ki hitte volna tehát, hogy az egyszerűbb tűzoltószerekben legyen hiány? A vaslapát, megengedi nekünk mindeukit, csak elkerülhetlen szükséges egy tűzoltószér főleg olyan helyen, mint Kőszeg, ahol a városnak közel 4 ezer hold erdeje van? Ezt az eszközt, a mint azt az utóbbi kazaltűznél tapasztaltuk, a tűzoltó-egyesület nélkülözi, de felszólalásunkra, hisszük, hova hamarabb be fogja szerezni.

— **Hymen.** Farkas Sándor borzi állami iskolai tanító eljegyezte magának Kedl Gizela kisasszonyt, özvegy Kedlné kedves leányát Kőszegen. Legjobb szerencsekívánataink!

— **A községi államsegélyvel fenntartott polgári flu- és leányiskola értesítőjét az 1890/91-ik tanévre.** közölte Steierlein Gábor, igazgató. Az értesítőben értekezéssel nem találkozunk, helyette azonban az intézet történetéhez szolgáló adatokkal, melyek nagy gondal és figyelemmel vannak összeállítva. Adják ugyanis ezek az adatok: az iskolai hatóság névsorát, a polg. fiu- és leányiskolák tanári karát, az intézet belső életében előforduló jelentősebb mozzanatokot, majd „osztályjelentés” címen a tantervet. A „statistikai adatok” ez alatt közli a tanulók létszámát az elmúlt isk. évben. Ezeket követi a tanulók érdemsorozata a tanulási eredmények áttekintése, a polg. fiu- és leányiskolák fegyelmi szabályai. A szükséges tudnivalókat a borítékról olvashatjuk.

— **A gánzli-fogadás füstbe ment,** állítólag azért, mert az evő-uraknak elvette a magyar ujság az étvágyát azzal, hogy megírta azt, amiről már a verebek is csiripeltek, t. i. a nagy evésről. No, hogy a magyar ujság megfekszi a jó urak gyomrát, azon cseppet sem csodálkozunk, de hogy olyan hatalmas evő-embernek inába szálljon a bátorsága és megretiráljon egy gánzli elől, azon már nagyon csodálkozunk, mert a nők mindegyike nagy szájjal vitte a hirt, hogy hát milyen nagy evés esik majd a sziget végén, a hogy a Bachusok kik. Ennyit az igazság érdekében és a retiráda megmagyarozására.

— **A kritikusok.** Hiába csak sok okos ember van ezen a Kőszegen és a legtöbb fölötté az érzékeny is egyuttal, mint a fiéle nagy geniek. Megharagszik egy pár ember azért, mert tréfás alakban megemlékeztünk arról, amiről épen csak az nem tudott, aki nem akart, azután faképnél hagynak egy pár ártatlan libát. De hogy kibúvó is legyen, hát elmondják nagy pathosszal, hogy a libaevés csak azért maradt abban, mert hírek belekerült az ujságba, a mely Kőszegen minden jónak az elrontója. Tisztelt Uraim! Ha Kőszegen mindeukit csak annyit rontana, de annyit is mozdítana elő, mint a magyar ujság, akkor itt nagyon boldog állapotnak örvendnénk az emberek. Feledik az okos urak, hogy egy lap nem egyesek, hanem a közönség érdekeinek kell hogy szolgáljon; nem tudják, hogy egyéni érdekeinket az általános, a közérdeknek kell előrendelnünk. Így tesz a magyar lap, és ha eközben megessik, hogy egyesek izlésnek néha-néha nem tud megfelelni, azou nem lehet csodálkozni, mert ezt magával hozza a dolog természeté. Duzzoghat ezért valaki, de ezzel a dolgon nem segít. Kritikát is mondhat a maga módja szerint és s mi ebla tli-nak nevezheti a helyi lapokat kilenczvenezer-szer, az bennünket nem alterál. Most is csak azért szólaltunk fel, hogy a nagy haragosok nézeteinket megtudják.

— **Vörös verekedés.** Az *uj-fürdő* nevű kerti mulató helyiségben vasár- és ünnepnapon a város cselédjei szoktak nyakra-főre mulatni. Nem egyszer történt már, hogy hős kocsi uraimék egymásba kapnak és derekas verekedést inceniroznak, de ez ellen és a szünet nél-

küli mulatozás ellen a gazdák persze nem tehetnek semmit. Kérdjük azonban az illető hatóságot, ha nem tudna-e ez ellen ó valamit tenni? Vagy járja az, hogy a cselédség minden vasár- és ünnepnapon tomboljon és megokolható-e, hogy kellő rendőri felügyelet nélkül csinálja a dolgot? Valóságos háborút viseltek a mult vasárnapon is, a mire a rendőr közegek a helyszínére érkeztek, javában folyt a vér, a hősöknek meg már hült helyét találták. Ilyenkor azután mindig a gazda sinli meg a rendetlenéget, kinek jószága mellől viszik el kőterbe a cselédjét. Erélyes rendőrkapitányunktól radikális gyógykezelést várunk.

— **„Bezárt ovoda”** című multkori híreinkre vonatkozólag utóbb meg arról értesültünk, hogy az intézet orvosi rendelkezésre augusztus hó 10-ig marad zárv.

— **Időjárás júniusban.** E hónap közepes hőmérséklete reggeli 7 órakor 15.6°, delután 2 órakor 21.4° és 9 órakor 16.4°, tehát a napi hőmérséklet 17.8° volt. Ha e hőmérsékletet a Kőszegen uralkodó júniusi hőmérséklettel összehasonlítjuk, kitűnik, hogy az idén 0.4°-kal hidegebb volt a szokottnál. Legmelegebb nap volt június 8-ika (28.4°), leghidegebb (7.6°) 13-ika. — A légszűrő június hóban átlag 736.3 mm.-en állott és meglehetősen hasonlított a normális álláshoz. A legmagasabban állott a légszűrő 18-án 744 mm.-rel, legalacsonyabban 3-án 730 mm.-rel. — Eső 19 napon volt; a lecsapodások 78.5 mm.-re tehetőek. — Zivatar 10 napon volt. — Egész tiszta verőfényes nap csak 29-ike, egészen borult 3 napon volt.

— **Becsületlen szolga.** Nem régiben egy kisasszony érkezett haza helyben lakó szüleihöz, aki a vasuton elvesztette aranyóráját. A kisasszony váltig erősitette, hogy órája a vonaton még megvolt, de Kőszegen a kiszállásnál hiába keresték. Már veszett hírét költötték az órának, mikor a vasuti szolga beállt a házhoz és az aranyos jószágot, melyet a kúpeban később megtalált, átsegélyezte. Derék, becsületlen ember!

— **Rossz utak.** Fuvárosaink panaszkodnak a rossz utak miatt. Azt mondják, hogy a város évenként több ezer forintot vesz be a láért, és az erdei utakkal nem törődik. Mi meg hozzátesszük, hogy a város mellett a fuvarosok is tehetnek valamit az utak javításában. Ha csak egy kosárcára való kavicsot vinne egy-egy kocsiján a hegyek gödrös utjaira, egész országuttá tehetnék azokat. Így bizony a marha sokat szenved és a szerkér is romlik.

— **Gazdasszonyt keres egy iparos;** a jelentkező lehet özvegy, vagy éltesebb hajadon. Bővebbet a kiadóhivatal.

— **Hivatalbalépés.** A szombathelyi kir. törvényszék ujlőnöke, Lakó Kristóf cs. és kir. kamarás, már átvete az ügyek vezetését s a napokban tette meg Szombathelyen hivatalos látogatásait.

— **Halálozás.** Kopsz János dr. vál. serbiai püspök, székesegyházi nagyprépost Szombathelyen e hó 9-én 76 éves korában végelgyengülésben meghalt. A megboldogult földi maradványait tegnap tették nyugalomra a székesegyházi káptalani kriptában.

— **A szombathelyi ipari és kereskedelmi szakoktatással kapcsolatos államilag aegélyezett községi polgári iskola értesítőjét** kaptuk Seemanu Gábor igazgató szerkesztésével. Az értesítőt az elmúlt iskolai év történetével vezeti be az igazgató. Sok érdekes van benne és tanulságos; első sorban gyakorlati szempontból, mikor a polgári iskolával kapcsolatos ipari tan-műhelyt és kereskedelmi szakiskolát létesítették a lelkes tanügybarátok. Az ipari tanműhely a vármegye 300 frt subvencziójával 5 tanulóknak adott foglalkozást, kik egy szaktanár felügyelete alatt állottak. Az általuk készített tárgyak értéke 47 frt, mi tekintve a kiadást, 84 frtot, kis bevétel, de meg kell fontolnunk, hogy az iskola a kezdet nehézségeivel küzd, hogy csak 5 tanulója volt részben hiányos eszközökkel s így az ezidétt álló kiadás és földolgozott anyag értéke között helyes arány szirmazik. A kereskedelmi szakiskola 1. évfolyamának volt 26 tanulója, mely szám a folytatólagosan megnyitandó 2 évi tanfolyamnak szép jövőt íger. Az évi jelentést követik a tanterv, tanárkar, érdemsorozat és statistikai táblázatok. Az „Értesítés” cz. rovatban nyerünk tudomást arról, hogy a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a kereskedelmi szaktanfolyamon végzett növendékeknek az egyéves önkényességi jogot is megadta, melylyel az intézet az ország összes középiskoláival egyenlő rangba helyeztetett.

— **Villámujtás.** A mult kedden este 9 óra tájban a délnyugati hegyek felett tomboló zivatar Rohonczot sem kerülte el. A villám leujtott egy magasán álló házba, megérett három ágyban fekvő gyermeket kik majduem bennétek a felgyújtott házban. Dr. Robitscheknek és a tűzoltóknak azonban sikerült a mentési munkákat, olyanmnyira, hogy csak a házon és takarmányon esett néui kár.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kereskedelmi miniszter ur ó nagyméltósága f. é. 20983/VL. sz. a. kelt magas leiratával közhírré tenni rendeli, hogy a m. kir. államvasutak vovallán érvényben levő ujhelyi-dij-szabás szerint munkások, ha legalább 30 főből álló csoportokban utazni kívának, a III-ik kocsi osztálytól III osztályu jeggyel használhatják, és hogy ezen kedvezmény igénybe vételénél egyenesen az illető állomási tiszthez fordulhatnak a ki azután a csapatokat összeállítja.

Ezen intézkedés azért találtatott szükségesnek, mert több esetben egyesek üzérkedést folytattak oly formán, hogy a munkásoktól ezen kedvezmény kleszkészüléséért bizonyos közvetítő díjt szedtek és az összeállított csapatok közé más, nem a munkás osztályhoz tartozó egyéneket osztottak be, és így a munkásokat, egyuttal pedig a m. kir. államvasutakat is megrövidítették. Erről az érdekelt körök ezennel értesítettek. Sopron, 1891. június hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Ezennel felhívjuk az érdekelt iparos és kereskedő körök figyelmét, hogy a f. évi július hó 1-én életbe lépő „Távirda üzleti szabályok és távirtdai díjtételek” egy-egy füzete 20 krajzárért az országos m. kir. posta és távirda gazdasági hivatalnál bárki által beszerezhető. Sopron, 1891. július hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A budapesti kereskedelmi muzeum f. é. 458 sz. a. kelt értesítése szerint, az agyag ipari kiállítás kedvező eredményénél fogva ezen kiállítás, mely f. é. június 30-án ugyan bezárattott, f. é. augusztus 15-én ismét meg fog nyitattni és hat hétig nyitva fog állani. A népies fazekas-munkák különös tetszésnek és keresletnek örvendvén, annyira hogy tulnyomó részük már el is adatott, kívánatos volna azok pótlásáról gondoskodni. Ennélfogva figyelemzetnek a kerületbeli fazekasok, hogy különböző készítményeikből minél nagyobb minta gyűjteményeket küldjenek. A muzeum maga is — mint azt már tette — vásárolni fog azokból és az összeget az illetőnek azonnal kifizetendő. Ezen czéltól a muzeumi igazgatóság több vasuti igazolványt is küldött, melyekből a reá reflektáló kiállítás jelentkezőik esetén ezen kamaránál részesülhetnek. A beküldendő tárgyak mindegyikén az ár feljegyzendő és a láda tetjén belől a küldemény jegyzéke és a küldő czime kitozódó. Sopron, 1891. július hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Meghaltak június hóban.** Schafner szül. Rechor Juliánna, r. k., 73 é., májdaganat. — Artner Márton, földműves, r. k., 60 é., véres agyaguta. — Kohl József, kőműves gyermeke, r. k., 3 éves, hőkhurut, Svábfalu. — Feicht Mária, kőműves gyermeke r. k., 1 é., hőkhurut, Svábfalu. — Halper Mária, hajadon, r. k., 20 é., gümös agylob. — Sumichrát Katalin, r. k., 78 éves, véres agyaguta. — Koczor Teréz, kőműves gyermeke ev., 1 é., hőkhurut. — Lemke szül. Heckel Mária özv., r. k., tüdőgyömkör. — Reichmann Mátyas r. k., 60 é., tüdőgyömkör. — Supper József, r. k. 3 hónapos.

— **Rövid hírek. Athelyezés.** Korchmáros Jenő, szombathelyi utbiztos, a saját kívánatára Muraszombatba helyeztetet át. — **Névcseré.** A szombathelyi Zöldfa vendéglő a napokban *Hungária szálló* nevet kapott. — **Panasz.** A Steierhazaknál nagy a panasz, hogy az idén nem látogatnak oda kirándulók. Még alig volt fent egy-két társaság.

Vegyes hírek.

— **„Biztosított” főherceg.** A külföldön meglehetősen általános szokás, hogy fejedelmi családok nagy összegekre biztosítják az életüket. Nálunk eddigelé csak Orth János, a régebbi János főherceg biztosította az életét. Most, — mint értesültünk — József főherceg is nagy összegre kötött életbiztosítást, még pedig a „Gresham” társulatnál.

— **A vidéki nyomdatulajdonosok** ez évi május hó 18-án tartották országos gyűlésüket Dobay János elnöklete alatt. Az igen látogatott gyűlés több határozatot hozott a nyomdatulajdonosok serelmeit, igényeit és óhajtasait illetőleg. A gyűlés határozatai jegyzőkönyvi alakban minden a gyűlésen részt nem vett nyomdatulajdonosnak megküldetnek egy memorandum kíséretében. A részt nem vett nyomdatulajdonosok az ország gyűlés határozataihoz való hozzájárulásukat általal fejezhetik ki, ha a nekik küldött memorandumot aláírva 1 frt mellékelésével az országos gyűlés jegyzőjének Engel Adolf sregedi nyomdatulajdonosnak visszaküldik. A határozatok elé irányozva van, a) a nyomtatványk ö z p o n t s a t í t á s e l l e n, vagyis a szakmiszterek és hivatali főnökök azon intézkedése ellen, hogy a nyomtatványok a központban Bpestben, vagy egy általuk meghatározott nyomdában legyenek kiállíthatók. A nyomdatulajdonosokra ez azért képez sérelmet, mert a kereseti adót, a központban készült nyomtatványok mennyisége szerint vetik ki reájuk. A második sérelem a hirdetések és plakátok lebélyegzésére vonatkozó állami intézkedés, mely szerint a plakátok föl nem ragaszthatók bélyeg és adóhivatali lebélyegzés nélkül. Ez esetben a nyomdászok sokszor messze vidékekre küldik plakátjaikat főülbélyegzés végett. Ha a nyomtatványok 2000-rét úgy 6 forinton előállítja, a bélyegzés bizonyosan kerül 20 forintra. Hát a fölülbélyegzés? Ennek ellenében a hirdetések és plakátok teljes bélyegmentességét sürgetik Ausztria mintájára, hol a kormánynak egyenes adó címén több millió bevétele van, az ilyen iparral foglalkozó nyomdászok részéről. Sérelmeik mindenesetre jogosak a kívánjuk, hogy az illető helyen minél előbb találjon meghallgatásra és buzgó kivitelre.

— **Egy-két ezé a kolozvári kereskedelmi akademiáról.** A kolozvári benulakással összekötött kereskedelmi akademia, egyike az ország legjobban rendezett a legjobb tanárokkal ellátott ily nemű akademiáinak. Az intézeti épület palotaszzerű szépsége minden tekintetben megfelelő berendezése előnyösen hívja föl magára a figyelmet. Az 1890-91-ik tanévről kelt értesítő is ily értelemben ír, melynek valóságában csak azért sem kételkedhetünk, mivel az intézet felügyelői országszerte ismert és tisztelt tudósok és magas állásu hivatalnokok. Mi a mult évi értesítő alapján kívánunk beosztásáról szólni s ezért az értesítőnek azon részéből, melyben egy szakzerű értekezés van, csak a következőket említjük meg, hogy az ak. épület felszerelésével és telkeivel 180,000 frtot representál; az intézet 200 főnyi tanulóival 2-ik ilyenmü szakiskola — az országban — a népesség tekintetéből 100 tanulóra beüdezett internátusa van s hét rendes tanáraban oly tanerők, kik a kor. és váltójog keleti és europai nyelvek tekintetében bátran foglalkathának helyet akár egyetemi tanársékeken. Erdekös olvasni az igazgatói jelentést az intézet belső életének egyes mozzanatairól, majd pedig a uvezett akademia fegyelmi szabályait.

Női kereskedelmi kurzusok. A kultuszminiszter rendeletet bocsátott ki a tanfelügyelőségekhez, melyben tudósítja őket, hogy minden olyan városban, melynek kereskedelmi jelentősége van, s melynek felsőbb leányiskolája van, szervezőnek női kereskedelmi kurzusokat. A szervezést minél előbb kezdjék meg, úgy, hogy a kurzusok október elsején megnyithatók legyenek. A kurzusokat a budapesti mintájára szervezzék.

A Dr. Roth Pal szerkesztésében megjelenő „Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára” — mely bönös értékénél fogva szaklapoknál szokatlan gyorsasággal hódít magának teret — negyedik száma ismét dús tartalommal jelent meg. Figyelmünkre első sorban megragadja a „Sorsjegytársaságok” cím alatt a szerkesztő tohából eredő cikk, melyben a sorsjegytársaságok cége alatt üzött visszaélések felderítettnek. — Dr. Feichtinger Eiek folytatja és befejezi „Tengeri magánjogok- és a francia reformok” című tanulmányát. Dr. Berényi Pal a „Tudakozó irodák”-ról közöl figyelemre méltó cikket. Rádl Peter — egy Konstantinápolyban mint közgazdasági szakiró működő hazánkfa — pedig „A tűzkárbiztosító társaságok Törökországban” cím alatt ismerteti meg a Levante biztosítási viszonyait. A biztosítási szemle ezentelül a biztosító társaságok állami felügyeleteről szóló svájci törvényt és a Budapest fővárosi tűzkárbiztosító intézetet tárgyszó munkálatokat ismerteti.

„Az én újságom.” című gyermeklap most fejezte be másfél éves pályafutását. Rövid idő ez egy hetenkint megjelenő lap életében, de bőségesen elég arra, hogy olvasóinak elismerését kivívja, vagy pedig jóindulatát örökre elveszítse. Hogy melyiket érte el a kettő közül „Az én Újságom” talán fölösleges mondani. Anyvi tény, hogy magyar ifjusági lap eddig évtizedre terjedő pályafutás alatt sem ért el odáig, mint ez a közkezdvelt, regü gyermeklap rövid 18 hónap alatt. Hanem még az irigység is elfogja ismerni, hogy ugy a lap szerkesztője, mint kiadó, raszolgált erre a sikerre! „Az én Újságom” külső csiny és kiállítás tekintetében kiállja a versenyt a külföld legjelesebb lapjaival: kepei mindig ujak, gyönyörű kivitelűek és az ifjuság izléséhez és hajlamaihoz alkalmazkodók. Ami pedig a belseő tartalmát illeti, elég a szerkesztő nevét említeni, hogy tudjuk, mihez kell magunkat tartani. Pósa Lajos neve már maga egy egész program az ifjusági irodalom terén s az ő verseit tanulják iskolában, szavalják mindenfelé, ahol csak gyermekek vannak széles e hazában. Hetenkint ír ő egy- két orset „Az én Újságom”-ba. Körülte csoportosul egész sora a legjelesebb magyar írónak és ironóknak. Hogy csak néhány nevet említsünk: Bródy Sándor gyönyörű és érdekes gyermekregényeivel, Sebők Zsigmond, Herczegh Ferencz, Rákosi Viktor, Bárony István és Hock János kedves és zamatos elbeszéléseikkel Madarassy László élenk és mulatságos elbeszélés formába ruházott leírásaival idegen földrészekből, olyan magaslatra emelték ezt a gyermeklapot, amilyent nálunk eddig az ifjusági irodalom terén vállalat még nem ért el. Sőt még olcsóság tekintetében is túlszav valamennyvi gyermeklapou, mert előfizetési ára egész évre csak négy forint, — negyedévre 1 forint.

Felölös szerkesztő: Wittlinger Antal.
Kiadó-laptulajdosos: Feigl Gyula.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.	sz. vegyes vona			
		II. III. oszt. kocsikkal			
		Budapesti idő.	reggel	d. u.	este.
—	Köszeg	ind.	5 ¹⁵	12 ¹⁴	6 ⁰⁵
6	Lukács-háza	(m. h.)	5 ³⁰	12 ¹⁷	6 ²⁴
12	Német-Genes	(m. h.)	5 ⁴⁰	12 ²³	6 ⁴¹
18	Szombathely	érk.	6 ⁰¹	12 ⁴⁷	6 ⁵⁴
—	Szombathely	ind.	7 ⁰¹	4 ¹⁴	8 ⁰¹
7	Német-Genes	(m. h.)	7 ⁰¹	3 ⁴⁸	7
13	Lukács-háza	(m. h.)	7 ¹⁰	4 ⁰³	7 ⁴⁸
18	Köszeg	érk.	7 ³¹	4 ¹⁸	8 ⁰¹

Csak kedd-, péntek-, vasár- és ünnepnápokon közlekedik egy negyedik vonat Köszegről 8 ó. 20 p. Szombathelyről 11 ó. 16 p.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	8 frt. 70 krtól	9 frt. 20 kr-ig
Roza	„	7 „ 70 „	7 „ 50 „
Árpa	„	6 „ 80 „	8 „ 50 „
Kukoricza	„	7 „ 20 „	7 „ 60 „
Zab	„	6 „ 60 „	7 „ — „

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	1 85
„ II. „	15 10	Marhahús . 1 kilo	— 60
Rozaliszt I. „	13 60	Marha zsír	1 10
„ II. „	12 —	Diezuóhus „	— 52
Buzakorpa „	5 —	„ zsír „	— 68
Roza „	5 —	Borjuhús „	— 60
Köleekána „	14 —	Birkahús „	— 56
Dara „	17 —	1 méteröl búkkfa	13 60
Árpa dara „	8 —	„ dorong	10 —
Széna „	2 52	„ tölgyfa	9 40
Szalma „	1 90	„ dorong	7 60

Nyilt-tér.

Leszállított aru selyemszövetek 25%—33¹/₂%-ig és 50% leengedése az eredeti arakból szétküld darab- és végszáura vám- és portomentesen H e n n e b e r g G. gyári raktára Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre Svájcba 10 krajezáros bélyeg ragasztandó.

H I R D E T E S E K.

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztria fiók:
Bpest Ferencz-József ter 5. 6. Bécs, Gizellastrasse 1 sz. a.
a társaság házában. a társaság házában.

A társaság vagyona 1890. jun. 30-án frk 111.610.613.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból
1890. évi június 30-án 20.084.349.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szer-
ződésekre visszavásárlások után a tár-
saság fennállása óta (1848) 234.804.082.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő
alatt a társaságnál 55.985.275.—

értékig nyújtattak be ajánlatok mi-
által a társaság fennállása óta be-
nyújtott ajánlatok összegerte . . . 1.666.812.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatok-
kal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít,
továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az oszt-
trák-magyar monarchia minden nagyobb városában
az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

Swop minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Eddig nem létezett mintakönyvek szabók számára.
bérmentesen és csak 20 frtnyi botéttal, mely meg-
rendelés után leszámításba vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvia és Dorking a magas klerus számára. sz-
bályszerű kelme: es. és kir. tisztii egyenruhák-
nak, aggharcszokok, tüzőltők-, tornászok- és libériák-
nak, biliárd- és játékasztalokra való poszt-
(loden), vízhatlan vadászkabátoknak mosókelmék
utazóplaidék 4—14 frtig stb. Aki olcsó, tisztis-
séges, tartós, tiszta gyapjus posztóitúkat és nem olcsó
rongyokat, melyek minden oldalról vevő-re ajánlja-
nak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni,
forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világuzetemmel
könnyen érhető, hogy sok maradék található; min-
den okosan gondolkozó ember beláthatja, hogy olyan
kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők
szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett
rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az
tisztis szédelgés, ha posztócégek mind a mellett bir-
detnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben
a mintaszettek egész darabokból és nem maradék-
ból valók; az eféle eljárás könnyen feltogható. —
Maradékok, melyek nem tetszenek, átcsérletnek,
vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megren-
delesenél a czim, hosszúság és az ár kiteendők. —
Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bér-
mentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel,
olasz és francia nyelven.

Önkénytes árverési hirdetmény.

Özv. Csácsinovits Istvánné tulajdonául a doroszlói 177 sz. tjkvben A † (828—829)
hsz. sz. alatt felvett szőlő, rét és piuczeza Pogány Galambosban 2 hold 760]°

f. 1891. évi július hó 19-én délután 3 órakor

a helyszinén egészben vagy kiváuatra részletenként önkénytes árverés utján, de a tulajdonosó
jóváhagyásának fentartásával eladatik.

A közelebbi feltételek alulírott irodájában tudhatók meg.

Köszeg, 1891. július hó 10-én.

Markovits József,
ügyvéd.

Legnagyobb brünni szétküldési áruház Ticho Fülöptől,

Krautmarkt. 21. B R Ü N N Rathhausgasse 17. sz.

Egy Maradék

Szétküld postautárvétellel vagy előlzetes mellett:
brünni posztó-szövetet, 3-10 méter, egy teljes férfitöltönyre, jó minőségben csak frt 5.—
brünni posztó-szövetet, 3-10 méter, egy teljes férfitöltönyre, finom minőségben csak frt 8.—
brünni posztó-szövetet, 3-10 méter, egy teljes férfitöltönyre, legfinomabb minőségben csak frt 10.75
brünni posztó-szövetet, fekete színben, 3-10 m., egy salon-öltönyre, igen tartós, csak frt 9.—
2 méter, egy felöltőre, a legújabb színben és szövetnomben, csak frt 6.—
mosható kartifonal, (mosásért biztosítottak), a legújabb deszinben és színben, 6-40 m.,
egy teljes férfitöltönyre, csak frt 3.—
Egy maradék lenvászon, czérnázott áru, mosható és csodálatos minta, 6-40 méter, egy
teljes férfitöltönyre, csak frt 4.—
Egy vállravető, czérna, 9 negyed hosszú, frt 1.20; tiszta gyapju, 10 negyed hosszú frt 4.—
egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő gyászra frt 4.50

Női ruha-szövetek

mindenféle szövő nomben, kivitelben és
szinben, a legújabb és legdivatosabban
a tavaszi és nyári időszakra 1891.92.

Egy egész öltözet dupplaszelen.

jó minőségben 10 méter - - - frt 3.50
jobb „ 10 méter - - - frt 6.—
finom „ 10 méter - - - frt 8.—
finomabb minőségben tiszta
gyapju 10 méter - - - frt 9.—
legfinomabb minőségben tiszta
gyapju 19 méter - - - frt 13.—
francia áru.

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény,
sima, csikos vagy virágos:
1 öltözet 10 méter, sima - - - frt 4.50
1 öltözet 10 méter, csikos - - - frt 5.50
a legfinomabb nomben.

Angol Zephyr (vasznak),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és
utcai öltözékeknek. UJ!!
1 egész öltöny Ia, 10 méter - - - frt 5.50
1 egész öltöny IIa, 10 méter frt 4.—

Franczin Voiles

(Satin),
mosásra biztosíték.

Egy teljes ruha

10 méter:
jó minőségben - - - - - frt 2.80
finom - - - - - frt 3.50
legfinomabb minőségben - - - frt 4.50
atlasz-minőségben - - - - - frt 6.—

Jute-függöny

török minta, egész hosszában
első minőség - - - - - frt 3.50
második minőség - - - - - frt 2.50

Tunis-függöny

aranyal átazóve, gyönyörű csikos-
sal és bojtall ellátva, teljes hosszá-
ban, mindenféle színben - - - frt 4.50

Egy garnitúra.

két ág- és egy asztalterítő
jute-ből - - - - - frt 3.50
ripéből - - - - - frt 4.50

Manilla-futószőnyeg,

igen tartós,
egy maradék 10—11 méter - - - frt 3.40

Lennárúk:

Egy darab — 30 bécsi rőf.

Ára darabonkint:

Rumburgi széklenn, 3/4 széles frt 6.50
Rumburgi Oxford valódi szín Ia. frt 6.50
Rumburgi „ „ „ IIa frt 4.50
Chiffon, igen jó minőség ú frt 4.50,
5.50, 6.50 egész - - - - - frt 9.—
Házivászon, 4 negyed széles - frt 4.50
5 negyed széles - - - - - frt 5.50
Stefánia-vászon, 5 negy. széles teljes
pótlék a lenfonálnak - - - frt 9.—
Atlasz-Gradi, ágybehúzókra Ia. frt 5.50
IIa. - - - - - frt 5.50
Lennárszövet varrás nélkül darabja 2
méter hosszú - - - - - frt 1.10
Canevas, Ia. min. ágybehúzókra frt 6.—
Hölgy-ingek, chiffonból vagy erős
lenvászonból csipkével, 6 drb frt 3.75
Legjobb rumburgi fonállal és
svájci himzésel 6 darab - frt 6.—